

Ruff Tamás-Domokos Tamás: Az egri fiatalok közösségi élményei

1. Módszertani bevezető

Köztudomású, hogy a kilencvenes évek társadalmi-gazdasági és politikai változásai jelentősen átrendezték és egyben szegregálták az emberek értékhierarchiáját. Felmerült a tradicionális családi értékekhez való visszatérés gondolata éppen úgy, mint az ezzel élesen szembenálló piaci alapokon nyugvó, fogyasztáscentrikus attitűd. Ezzel egyidejűleg megindult a generációs korszakváltás folyamata is. Azok a tanulók, akik a kilencvenes évek elején kezdték iskolai pályafutásukat már teljes mértékben a megváltozott gazdasági és társadalmi környezetre szocializálódnak, s ennek jellemzői áthatják életük minden területét, így a családi viszonyait, az iskolával kapcsolatos elvárásait, az identitásukat, a szabadidős preferenciájukat, az info-kommunikációs stratégiájukat, a mentálhigiénés állapotukat, a közéleti és politikai kultúrájukat, a médiahasználati és fogyasztási szokásaikat illetve a jövőre vonatkozó terveiket egyaránt.

Az önkormányzatok ifjúságpolitikai tevékenységének közvetlen jogforrása az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról, melynek 8. §-ában a települési önkormányzat feladatai között a törvény - 1994 óta¹ - felsorolja a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodást. Ezen belül a törvény értelmében a települési önkormányzat maga határozza meg - a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően -, milyen ifjúsági feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. Az ifjúsági feladatterv készítése vagy felülvizsgálata sem nélkülözheti tehát a minél szélesebb körű empirikus adatok számbevételét. Mivel az értékrendi és szemléletbeli változás az ifjúsági problémák struktúrájában is módosítást okozott, a fiatalok életéért felelősséget érző helyi közösségnek, családoknak, civil szervezeteknek és önkormányzatoknak időről időre fontos megismerni az új generáció sajátosságait, jellemzőit, problémáit. Különösen igaz ez, a kétezres évek elején megjelent új, ún. milleniumi generációra, mely generáció tagjainak közösségi kapcsolata, értékrendje és életmódja radikálisan eltér minden korábbi generációkétól.

---

¹ 1994. évi LXIII. törvény 3.§ (1) bekezdése

Az elmúlt két évtizedben számos önkormányzat ismerte fel, hogy az ifjúsági problémák települési szintű kezelése nem nélkülözheti a szakmailag megalapozott helyzetkép és az arra épülő koncepció, feladatterv készítését. Az Echo Innovációs Műhely szakértői - az önkormányzati igényekre reagálva – a 90-es évek közepén kidolgoztak egy több komponensű ifjúságkutatási és fejlesztési programot, melyet a helyi igényekhez való nagyfokú alkalmazkodás jellemez. Az elmúlt tizenöt évben ifjúságkutatási programjainkat megyei jogú városokban és kisebb településeken egyaránt sikerrel bonyolítottuk le. A kutatások között alapozó, általános helyzetkép készítése és célzott, egy-egy problématerületre (pl. alkohol és kábítószer fogyasztás, szabadidős szokások, lokálpatriotizmus, ifjúsági közéletiség, pályakezdő munkanélküliség, ifjúsági szolgáltatások stb.) fókuszáló kutatások egyaránt voltak. A kutatói, fejlesztői munka eredménye, hogy több önkormányzat megalkotta ifjúsági koncepcióját, a feltárt jelenségek, problémák kezelésére különböző programok indultak.

Közhasznú egyesületünk Szociológiai Kutatóintézete 1995-2009 között közel 50 településen bonyolított le ifjúságkutatási programot az érintett önkormányzatokkal partnerségben. Az önkormányzati szakemberek, ifjúsági referensek körében többször felmerült, hogy az adott településen feltárt ifjúsági problémákat, jelenségeket fontos lenne összevetni más települések adataival, jó lenne egyeztetni a vizsgálati kérdéseket, szempontokat. Mindezen igényekhez igazodva hirdette meg kutatóműhelyünk "Ifjúságkutatás 2000 - Nagyvárosi fiatalok az ezredfordulón" című programját, melyhez akkor 21 város csatlakozott, köztük Eger is.

Azóta sok idő eltelt, sok minden változott az egyes településeken, a fiatalok új generációja lépett színre. Ennek szellemében hirdettük meg „Ifjúságkutatás 2008-2010 – Fiatalok a bizonytalan jelenben” című kutatási keretprogramunkat, melynek részeként valósult meg jelen kutatás is. Eddigi tapasztalataink alapján az ifjúsági problémák megismerésének egyik leghatékonyabb módja a középiskolások problémáinak, életének figyelemmel kísérése, ennek megfelelően a kutatást is rájuk fókuszáltuk, de az igényeknek megfelelően kiterjesztettük az általános iskola végzős évfolyamára is és a fiatal felnőtt korosztályra egyaránt.

A tanulói vizsgálat empirikus adatgyűjtésére a korábbi években jellemzően önköltős kérdőívek segítségével papír alapon került sor. Idén, kihasználva az internet kínálta technikai lehetőségeket mind a tanulóknak, mind pedig a fiatal felnőtteknek on-line ún. websurvey kérdőívet készítettünk, így a korábbi évekhez képest nagyságrendekkel több tanulót lehetett megszólítani a kutatás során.

Az adatgyűjtésre 2010 októberében és novemberében került sor. A 9-14. évfolyamos diákok a közel 200 kérdést tartalmazó kérdőíveket tanórákon töltötték ki. Mivel a tanulóknak minden körülmények között biztosítani kellett a válaszadás önkéntességét és anonimitását, a tanulókkal a kitöltés előtt a pedagógusoknak ismertetni kellett a kutatás célját, el kellett mondani, hogy a kérdőív kitöltése önkéntes és névtelen, valamint fel kellett hívni a tanulók figyelmét arra, hogy az elemzést és az értékelést külső

szakemberek, kutatók fogják végezni. Az adatgyűjtés során a számítógépes rögzítés csak a kitöltő képek ún. IP címét rögzítette annak érdekében, hogy be lehessen azonosítani, hogy mely kérdőívek kerültek egyszerre, egy órán kitöltve (ezzel megteremtve a lehetőségét a későbbi csoportos, akár osztályszintű összehasonlításnak), de ne lehessen az adott válaszadó fiatal személyét visszaazonosítani.

A kutatás során azt a célt tűztük, hogy lehetőleg minden tanulót elérjünk a kutatás során. A rendelkezésre álló időszak alatt 3742 tanuló töltötte ki az on-line kérdőívet, ebből 3319 tanuló válasza volt értékelhető. Az általunk megkérdezett diákok az alapsokaság (az összes 9-14. évfolyamos tanuló) egyharmadát teszik ki. Az egyenlőtlen válaszadási hajlandóság miatt illetve a hiányzásokból és válaszmegtagadásokból fakadó eltéréseket ún. mátrix súlyozással korrigáltuk. Súlyozás után a minta évfolyam és iskolatípus szerint reprezentálja az egri 9-14. osztályos diákokat.

Tanulók száma	Gimnáziumi képzés	Szakközép-iskolai képzés	Szakiskolai képzés	Érettségire épülő képzések	Összesen
9. évf.	169	281	256	0	706
10. évf.	199	292	259	0	750
11. évf.	208	276	240	0	724
12. évf.	222	231	167	0	620
13-14. évf.	0	0	0	466	466

Válaszadók száma az egyes rétegekben a súlyozott mintában

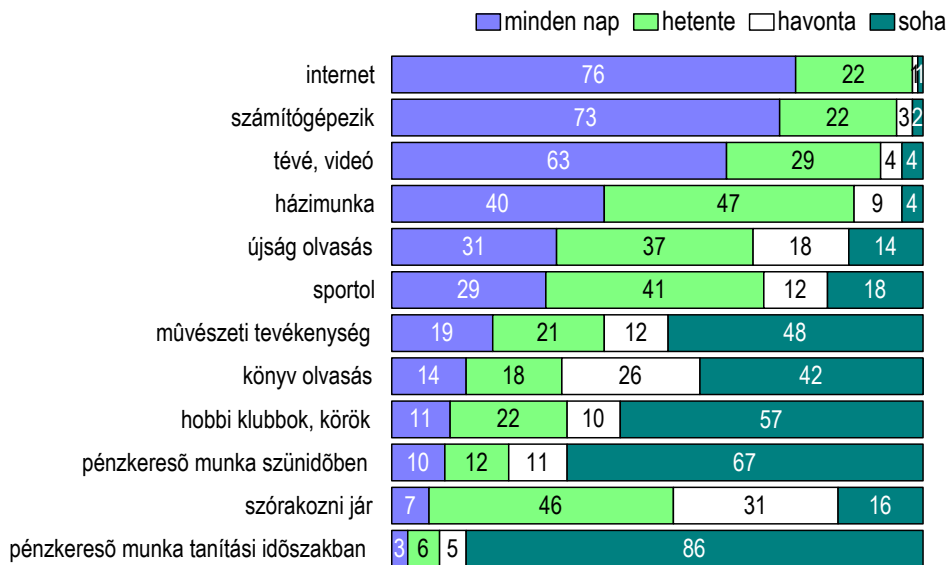
A mintavételi hiba a tanulói minta esetében városi szinten +/- 1-2 százalék az adott kérdésre válaszolók számától függően. Ez azt jelenti, hogy az általunk mért eredmények legfeljebb ennyivel térnek el attól az eredménytől, amit akkor kapnánk, ha minden 9-14. évfolyamos diákot megkérdeznénk a városban.

Az adatfelvétel során a fiatal felnőttek számára egy külön kérdőívet készítettünk, melynek on-line kérdőívét közösségi portálokra illetve a főiskolán keresztül juttatunk el egri vagy Egerben tanuló fiatalokhoz. Az adatfelvételi módnak köszönhetően a fiatal felnőtt rész minta nem tekinthető reprezentatívnak statisztikai értelemben, de mivel az adatgyűjtési időszakban 472 fiatal válaszolt erre a kérdőívre, az ő véleményük is hasznos lehet az elemzés szempontjából.

2. Szabadidő és kulturális fogyasztás

A fiatalok életében meghatározó jelentősége van annak, hogy a szabadidejüket milyen módon töltik, mire van egyáltalán lehetőségük. A kérdőíves felmérésben a diákoknak 12 szabadidős tevékenységet kellett értékelniük, hogy melyiket milyen gyakran végzik.

A szabadidőben milyen gyakran végzed a következőket?

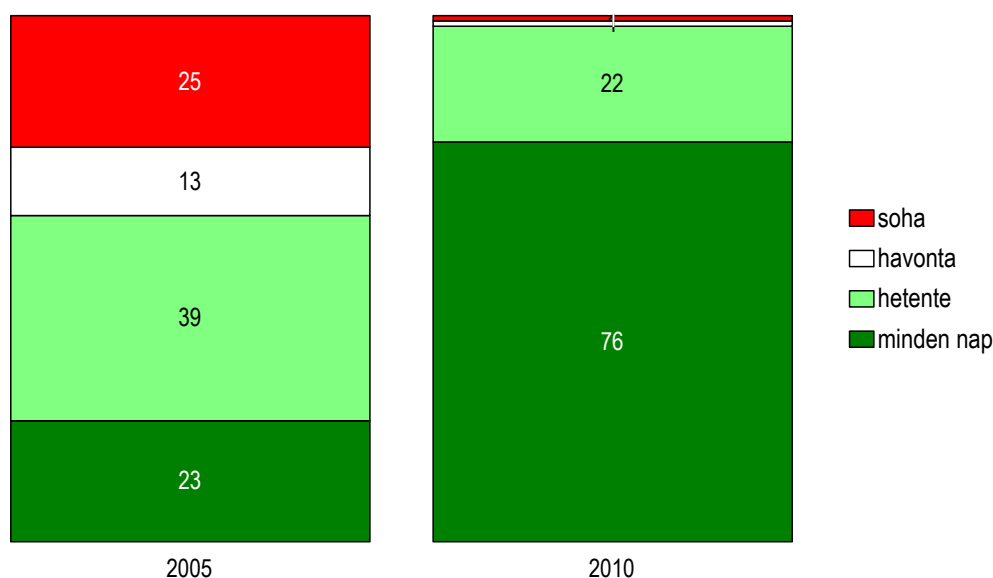
A fiatalok szabadidős tevékenysége éppen úgy a passzív időtöltések felé tolódik el, mint a felnőttek esetében. Az első két helyen szereplő tevékenység nem okoz meglepetést. A számítógép, a tévé és a videó a legkönnyebben elérhető szabadidős tevékenység, és a legkényelmesebb is. Jelentős változás a korábbi évekhez képest, hogy az idejének felvétele során az internetezés már megelőzi a korábban egyeduralgoló tévézést és a leggyakoribb szabadidős tevékenységgé lépett elő az egeri fiatalok körében. A virtuális világ előretörése, az egeri fiatalok szabadidejük nagy részét a weben töltik: játszanak, kapcsolatokat teremtenek és ápolnak, tanulnak. Az elmúlt öt évben hatalmas mértékben nőtt a közösségi oldalak forgalma. Ugyanakkor az ifjúságsegítők felelőssége is, hogy az online világot biztonságos környezetűvé tegyék, amelyben csökkenteni lehet az internetezés kockázatait.

Fontos, hogy a fiatalokat tájékoztassuk a személyes információk megosztásának kockázatairól, és hogy arra bátorítsuk őket, kontrollálják saját online identitásukat azáltal, hogy alaposan átgondolják cselekedeteik következményeit. Egy 2010-es EU szintű kutatás megállapította, hogy a fiatalok 57 százalékuk azt állítja, hogy tudatában van annak, hogy nem biztonságos személyes adatokat közzétenni blogon vagy közösségi oldalakon. Ennek ellenére a fiatalok 44 százaléka közzéteszi személyes adatait és nyolcból egy még a lakcímét is. Az európai szülők 40 százaléka elismeri, hogy nem ellenőrzi, merre jár gyermeke az interneten és mit tesz közzé. Bár nincsenek Egerre vonatkozó konkrét adatok, de feltételezhető, hogy az arányok hasonlóak.

Azok aránya, akik naponta interneteztek 2005-ben még csak 23 százalék volt, ez most 76 százalékra nőtt, míg a 25 százaléknál soha nem internetező fiatalok tábora gyakorlatilag eltűnt. Egerben 2005-ben az országos adatokhoz képest valamennyivel alacsonyabb volt a napi internethasználók

aránya (4 százalékkal), ugyanakkor 4 százalékkal több a heti többszöri internethasználó. A legnagyobb eltérést az egri és az országos adatok között a nem internetezők arányában lehetett látni akkor, a soha nem internetezők Egerben a fiatalok 25 százalékát tették ki s ez 10 százalékkal több volt mint az országos átlag akkor. Jelenleg az egri fiatalok háromnegyede naponta használja az internetet és további 22 százalék pedig hetente.

Internet használat gyakorisága

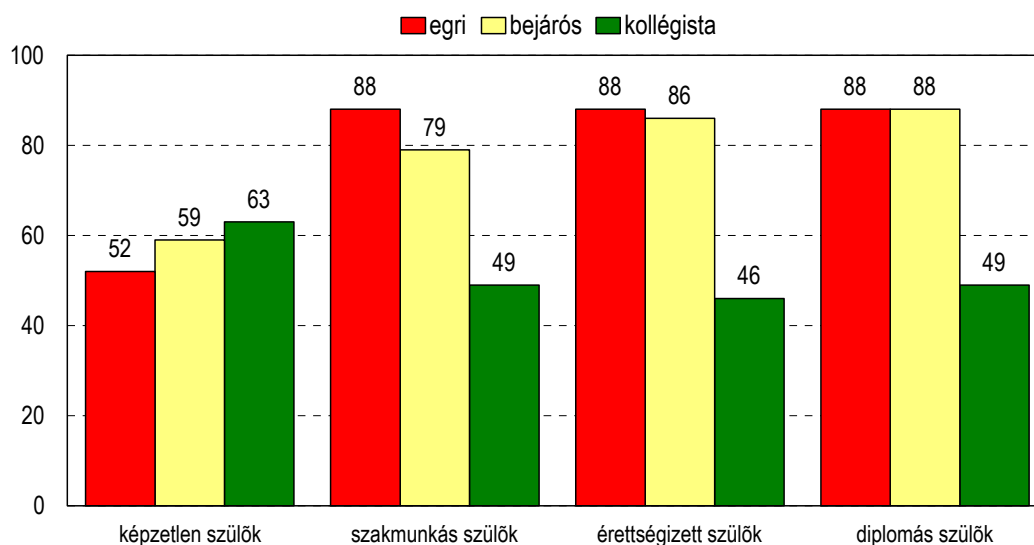

2005-ben az internethasználat intenzitása még összefüggött az anyagi helyzettel, azaz minél inkább kedvezőbb anyagi helyzetben érezte magát valaki, annál nagyobb volt az esélye, hogy internethasználó legyen, illetve hogy gyakrabban internetezzen. A legaktívabban – az iskolai internethozzáféréssel együtt – a 15-19 éves korosztály internetezett. Az akkori adatfelvétel megállapította, hogy a kor növekedésével csökken az esélye az internetezésnek, ez legdrasztikusabban a nem internetezők arányában érhető tetten: a 25-29 évesek 39 százaléka, a 15-19 évesek pedig 9 százaléka nem internetezett. A főiskolások között már akkor sem volt olyan, aki ne használna internetet, 49 százalékuk pedig napi használó, már ezt az aktivitást a középiskolások is meghaladták már. Az internetezés most sem független a főbb demográfiai helyzetektől, jellemző, hogy míg a fiúk 82 százaléka napi internethasználó, addig a lányok körében egy kicsit alacsonyabb, 69 százalék ez az arány. Az is kimutatható, hogy míg a diplomás szülők gyermekei 81 százalékban napi netezők, addig a képzettség nélküli családokban élők esetében ugyanez az arány csak 59 százalék. A lakóhely is szegregálja a véleményeket, míg az egri lakosú fiatalok esetében 87 százalék, a bejárós diákoknál pedig

81 százalék, addig a kollégiumban lakó fiatalok körében 50 százalék alatti a napi internethasználók aránya, s ez jól mutatja a hozzáférési korlátokat a kapcsolódó intézményekben.

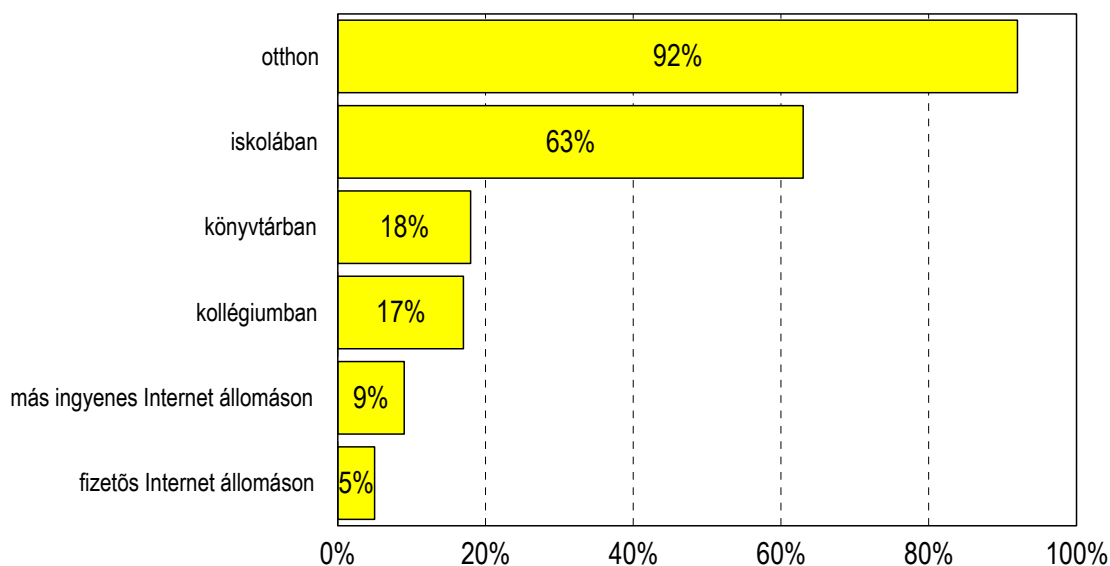
Ugyanakkor az internethasználat már megszűnt anyagi kérdés lenni, mert még azok körében is 70 százalék feletti a napi használat aránya, akik úgy vélik, gyakran vannak anyagi gondjaik otthon.

A naponta internetező fiatalok aránya a családi háttér mentén lakóhely szerint

Abban is fordulat ált be az elmúlt években, hogy a fiataloknak hol nyílik lehetőségük az internet használatára. Míg korábban a legtöbben az iskolát említették, mostanra az otthoni internethasználat a legelterjedtebb körökben, a fiatalok 92 százaléka otthonról is tud internetezni. Ezt követi sorrendben második helyen 63 százalékkal az iskola. A könyvtár és a kollégium 17-18 százalékuk számára érhető el ebben a funkcióban, s 5-10 százalékuknak más ingyenes vagy fizetős internet állomást használatára is lehetőségük nyílik. A fontosabb demográfiai mutatók mentén kiderült, hogy a diplomás szülők gyermekei, a gimnazisták és az idősebbek az átlagosnál több helyen tudnak internet lehetőségekhez jutni.

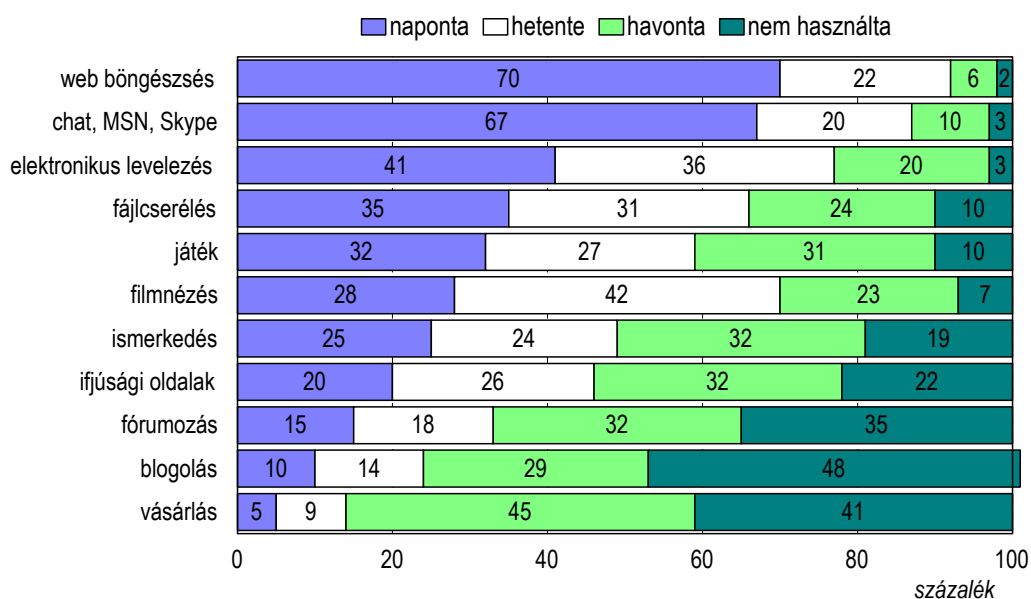
Hol nyílik lehetőség az internet használatára?

Mivel az internet egyre inkább a tanulók napi használati eszközévé válik, érdemes megnézni azt is, mire használják az internet adta lehetőségeket az egeri fiatalok. A fiatalok 70 százaléka böngészik napi rendszerességgel az interneten, és további 22 százalékuk heti rendszerességgel. E-mailt 41 százalékuk naponta, 36 százalékuk hetente, 20 százalékuk pedig ennél ritkábban ír, vagy fogad, ezzel szemben a chat szolgáltatásokat, MSN-t, Skype kommunikációs modulokat a diákok kétharmada használ naponta, és 20 százalék heti rendszerességgel. A milleniumi generáció egyik sajátossága éppen ebben érhető tetten, míg az idősebb korosztályokban illetve az egyvel korábbi ifjúsági generációban az on-line kommunikációnak a legfontosabb eszköze az e-mail volt, addig ők már a közvetlen rövid üzenetváltás a MSN, Skype, chat és a közösségi portálok (elsősorban a Facebook, másodsorban a MyVip és IWIW) üzenetváltásra alkalmas felületeit használják gyakrabban.

Az internet egyéb funkcióit a diákok kisebb része veszi igénybe, a fájlcsere- és letöltést 35 százalékuk használja naponta és 32 százalék használja naponta on-line játékokra. Ehhez hasonló az on-line filmnézés aránya. Figyelemfelkeltő adat, hogy az egeri fiatalok negyede az internetet ismerkedésre is felhasználja napi rendszerességgel, további 24 százalékuk hetente teszi ezt. Ez azért is különösen fontos mert, mert a korosztályi párkapcsolatok dinamikája is átalakult, nem ritka jelenség, hogy a fiatalok pár órás internetes találkozás után teremtenek szexuális kontaktust akár teljesen ismeretlenekkel is (instant szex), illetve könnyen kiszolgáltatottá válhatnak érzelmiileg, sőt ismert az on-line zaklatás fogalma is.

Internet használat gyakorisága

Az internet nyilván kiváló eszköz arra, hogy a fiatalok megmutassák magukat, megosszák másokkal a gondolataikat, élményeidet, de ha közben megfélemeznek a biztonságodról, nagy bajba kerülhetnek. Akivel a világhálón találkozhatnak, bárki lehet, bármit mondhatnak nekik, nem lehet ellenőrizni, hogy igaz-e, amit a másik. A fiatalokat meg kell tanítani arra, hogy soha ne adjanak meg az interneten a teljes nevet, címet, telefonszámot, semmi személyes adatot, vagy ha úgy döntenek, hogy találkoznak valakivel, ne menjenek egyedül és csak nyilvános helyen való találkozásba egyezzenek bele stb. A fiatalok egyelőre kevésbé használják a netet vásárlásra, blogolásra illetve fórumozásra, ezek azok, amelyeket a legtöbben nem is próbáltak még ki.

Az internethasználatban természetesen kimutathatók eltérések, a fiúk gyakrabban használják fájlcsere, blogolás, vásárlás, ismerkedés, fórumozás, filmnézés és játékokra, mint a lányok, különösen ez utóbbi esetében mérhető nagy különbség, míg a lányok körében egy kicsit magasabb az ifjúsággal kapcsolatos oldalak megtekintési aránya. Az is jellemző, hogy a szülő iskolai végzettségének emelkedésével csökken az internetet ismerkedésre ellenben nő a chatre, MSN-re stb. használó fiatalok aránya.

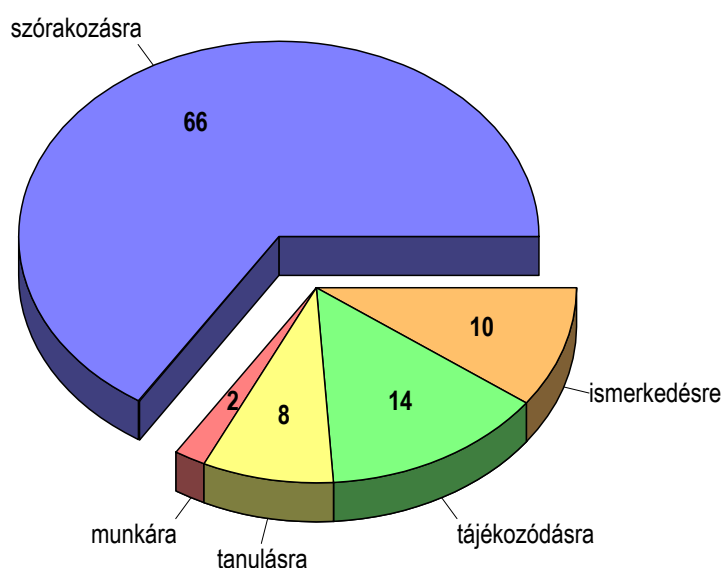

	Fiúk	lányok	eltérés
web böngészés	90	84	-6
elektronikus levelezés	72	72	0
chat, MSN, Skype	84	83	-1
fájlcserélés	69	58	-11
blogolás	32	24	-8
vásárlás	30	21	-9
ismerkedés	56	46	-10
fórumozás	46	29	-17
ifjúsági oldalak	46	51	5
filmnézés	69	57	-12
játék	71	49	-23

pontszám százfokú skálán

A kutatás során arról is megkérdeztük a fiatalokat, hogy mire használják elsősorban az internetet. A válaszok alapján kiderült, hogy az egri fiatalok túlnyomó többsége, 66 százaléka elsősorban szórakozásra, másodsorban (14 százalék) tájékozódásra használja a hálózatot. Azok aránya, akik elsősorban tanulási célokból veszik igénybe az internetet 8 százalék, míg kifejezetten ismerkedésre használja 10 százalék. Nemek szerint kimutatható árnyalatnyi eltérés, a lányok az átlagosnál magasabb arányban említették a szórakozást, míg a fiúk a tájékozódást. A szülő háttér hatása ez esetben is érvényesül, csakúgy mint az előző kérdés esetében.

Mire használod az internetet elsősorban?

százalékos megoszlás

Mire használod az internetet elsősorban?

	gimnázium	szakközép-iskola	szakiskola	érettségi utáni képzés
elsősorban tanulásra	8	8	9	7
elsősorban munkára	1	2	2	5
elsősorban szórakozásra	70	66	59	56
elsősorban tájékozódásra	13	12	10	25
elsősorban ismerkedésre	7	12	19	6
	Képzetlen szülők	Szakmunkás szülők	Érettségizett Szülők	Diplomás szülők
elsősorban tanulásra	13	7	8	7
elsősorban munkára	1	2	1	1
elsősorban szórakozásra	55	62	68	69
elsősorban tájékozódásra	5	13	14	17
elsősorban ismerkedésre	25	15	7	5

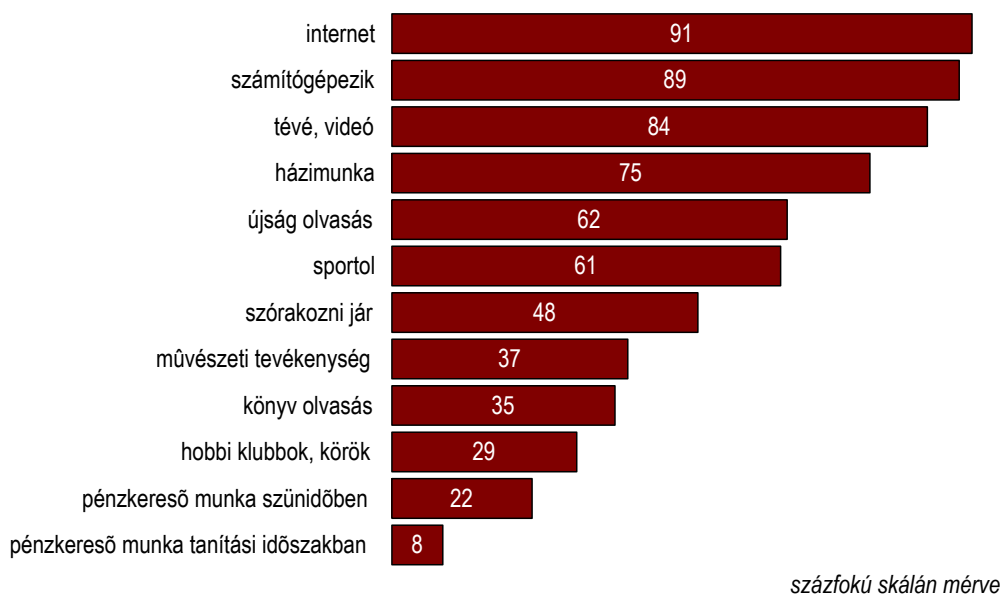
százalékos megoszlás

Visszatérve a többi szabadidős aktivitásra a könyvek és újságok olvasása igen eltérő arányt mutat. Újságot napi rendszerességgel a tanulók közel egyharmada olvas, további 37 százalékuk hetente vesz kezébe újságot. A könyv olvasása már csak 14 százalékukat jellemzi napi rendszerességgel, további 18 százalékuk még hetente olvas. A házimunka magas – napi és heti - említése azt mutatja, hogy a családok többségében van belső munkamegosztás, legalábbis a fiatalok így látják. Ez természetesen nem klasszikus szabadidős tevékenység. Némileg meglepő viszont a szórakozni járás viszonylag alacsony említési aránya (31 százalék havonta, és további 16 százalék ritkábban vagy soha sem jár).

A fiatalok által említett pénzkereső munkát nézve el lehet gondolkodni azon, hogy ez bizonyos értelemben negatív (ha más tevékenység helyett, kényszerből kell dolgozni), bizonyos értelemben viszont pozitív lehet (ha a szocializáció folyamatába megfelelően épül be). Szünidőkben a fiatalok egynegyede dolgozik napi vagy heti rendszerességgel, illetve tanítási időszakban minden tizedik fiatal végzi ezt. Jellemző, hogy a fiúk, bejárós tanulók és a szakmai képzést adó iskolákba járók körében illetve az idősebb tanulóknál gyakrabban említett tevékenység.

Az ifjúsági közösségi élményt adó klubok, szabadidős körök említési aránya alacsony, mindössze 11 százalékuknak jelent napi, és további 22 százalékuknak heti elfoglaltságot, a fiatalok több mint fele elutasítja. Jellemző, hogy az internetes közösséggel aktívabb kapcsolatuk van a tanulóknak, mint a városban működő ifjúsági klubokkal és hobbi körökkel.

A szabadidőben milyen gyakran végzed a következőket?

A szabadidős aktivitás tekintetében eltérés, hogy a lányok gyakrabban olvasnak, vesznek részt amatőr művészeti tevékenységben (zene, tánc, dráma) és rendszeresebben végeznek házimunkát is, míg a fiúknál a sport, a szórakozás, hobbi körök és pénzkereső munkaemlítés gyakorisága volt átlag feletti. Az életkor tekintetében jelentős átrendeződés e kérdéskörben nem mérhető, az újság olvasása és a szórakozni járás gyakoribbá válik az életkor emelkedésével, csakúgy, mint a munkatapasztalat, ugyanakkor ezzel párhuzamosan kimutathatóan csökken a sportra, a tévére, videóra és a művészeti tevékenységre fordított idő.

	Fiúk	Lányok	Eltérés
internet	92	89	-4
számítógépezik	91	87	-4
tévé, videó	83	84	1
házimunka	70	80	10
újság olvasás	63	60	-4
sportol	68	53	-15
szórakozni jár	52	44	-8
művészeti tevékenység	31	42	11
könyv olvasás	27	43	16
hobby klubok, körök	32	25	-7
pénzkereső munka szünetekben	30	13	-18
pénzkereső munka tanítási időszakban	13	4	-9

pontszám százfokú skálán

	14-15 évesek	16-17 évesek	18-29 évesek
internet	90	90	92
számítógépezik	89	88	91
tévé, videó	86	84	80
házimunka	74	74	76
újság olvasás	56	62	67
sportol	64	60	57
szórakozni jár	45	49	51
művészeti tevékenység	40	36	33
könyv olvasás	37	33	34
hobby klubok, körök	33	27	27
pénzkereső munka szünetében	13	22	32
pénzkereső munka tanítási időszakban	4	7	15

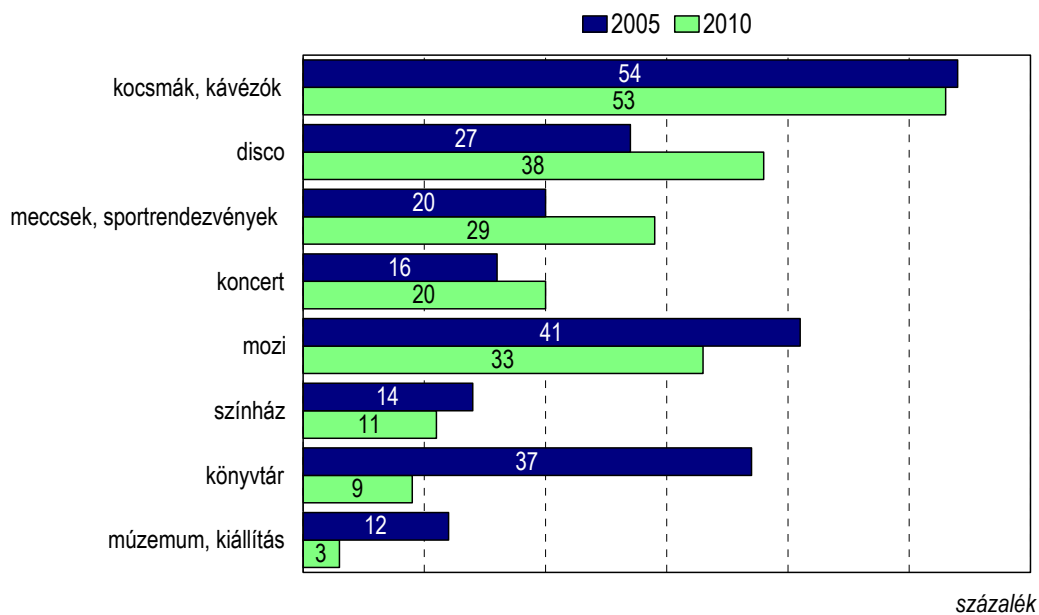
pontszám százfokú skálán

A szabadidő eltöltésének milyensége mellett rákérdeztünk arra is, hogy ez mely intézményeket, programokat érint. Itt a leggyakrabban említett helyszínek, intézmények helye nem meglepő. A fiatalok leggyakrabban látogatott „intézményei” a város sörözői, pizzériái, de a kávézók, teázók és a diszkók is kedvelt találkozó és szabadidő eltöltési helyszínei az egeri fiataloknak. Gyorséttermekben (melyek nemcsak étkezési, hanem találkozási célokat is szolgálnak) minden tizedik egeri fiatal kifejezetten gyakran, heti rendszerességgel megfordul. Ezeken a helyeken kívül gyakran látogatják a sportrendezvényeket és meccseket is. Nemek szerint több esetben találtunk jelentős eltérést. A lányok gyakrabban járnak könyvtárba, színházba és a teázókban, kávézókban is sokkal többször fordulnak meg. Ugyanakkor a fiúk rendszeresebben látogatják a játéktereket, a sörözőket, pizzériákat és a meccseket.

A klasszikus kulturális és művelődési intézményeket a fiatalok nem vagy csak alig látogatják Egerben, a színház kivételével 66-78 százalékuk gyakorlatilag soha sem. 68 százalékuk soha nem látogatja az Egeri Kulturális és Művészeti Központot (Forrás gyermek szabadidő Központ, Ifjúsági Ház), 76 százalékuk a Művészetek Házát (Vitkovics Ház, Kepes György Vizuális Központ), 67 százalékuk a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárat, 49 százalékuk a Gárdonyi Géza Színházat, 89 százalékuk a Harlekin Bábszínházat.

A klubok tekintetében mind az Egál, mind pedig az Egeri fiatalok 15 százalékát mozgatja meg havi rendszerességgel, az Ifjúsági Iroda és a Keresztény Ifjúsági Klub 6-7 százalékuk számára nem ismeretlen.

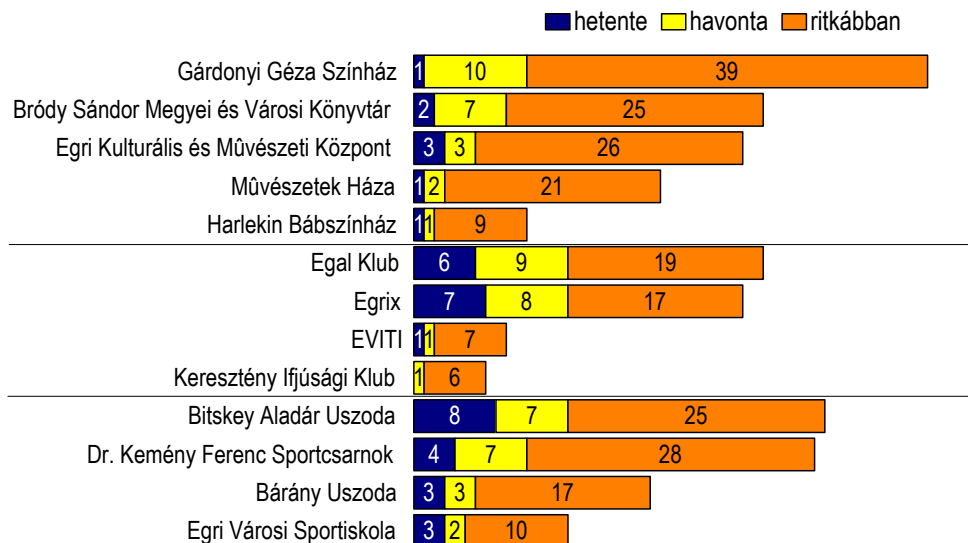
Egyes helyszíneket havonta vagy gyakrabban látogatók aránya

A 2005-ös kutatás adatai szerint az egri fiatalok elsősorban az ún. „beszédcselekvés” helyszíneit (kocsmák, presszók, kávéházak) preferálták a kulturális intézmények közül, hiszen a megkérdezettek 54 százaléka havonta legalább egyszer megfordult ilyen helyen. Ez nem változott öt év alatt, 2010-ben is ez vezeti a preferencia listát. Ami viszont változott, az a disco, a koncertek és a sportesemények pozitív valamint a könyvtár, a színház, a mozi és a múzeumok, vagyis a klasszikus műveltséget közvetíteni igyekvő intézmények látogatásának negatív tendenciája.

A korábbi beszámolókból az is kiderült, hogy az egri fiatalok kulturális fogyasztását nagyban meghatározza a város iskolavárosi funkciója. Ennek köszönhetően jelen van a városban az elit kultúrát fogyasztók korosztályi csoportja, ugyanakkor elgondolkodtató, hogy milyen magas azok aránya is, akik soha nem keresnek fel kulturális intézményeket. Ők elsősorban az alsó társadalmi csoportokból kerülnek ki, s ez nem változott az elmúlt öt évben sem. 2005-ben az egri fiatalokon belül mintegy 10 százalékra volt tehető azok aránya, akik soha semmilyen általunk megkérdezett tágon értelmezett kulturális intézményt nem látogattak még meg, ez 2010-re kb. 14 százalékra nőtt.

Egyes kulturális és szabadidő intézmények, klubok korosztályi látogatottsága

Iskolatípus szerint is jelentősen eltér a szabadidő eltöltésének helyszíne. Az alábbi táblázatból kiolvasható, hogy a szakközépiskolások magasabb arányban járnak sörözőkbe, pizzériákba. A gyorsétterem és a kávézók, teázók heti említési aránya a gimnazisták körében a legmagasabb. A disco említési aránya a szakközépiskolásoknál és a szakiskolásoknál átlag feletti.

Az egyes intézmények látogatási intenzitása az iskolatípus és életkor szerint

	gimnázium	szakközép-iskola	szakiskola	érettségi utáni képzés
sörözők, pizzériák	50	54	49	59
disco	33	41	46	35
teázók, kávézók	43	35	33	37
meccsek, sportrendezvények	35	36	35	24
gyorséttermek	47	40	36	35
uszoda	23	23	13	23
játékterem	13	19	26	14
mozi	45	38	34	31
művelődési központ	19	10	10	11
könyvtár	21	11	8	11
művészetek háza	13	6	7	11
színház	30	16	12	16

	14-15 évesek	16-17 évesek	18-29 évesek
sörözők, pizzériák	46	53	58
disco	33	42	41
teázók, kávézók	35	39	42
meccsek, sportrendezvények	36	35	31
gyorséttermek	45	42	37
uszoda	21	21	23
játéktermek	18	16	15
mozi	41	40	36
művelődési központ	15	13	12
könyvtár	16	14	15
művészetek háza	9	9	10
színház	22	21	18

Százfokú skálára számított értéke

Az egyes kulturális és szabadidő intézmények, klubok látogatási intenzitása az iskolatípus és életkor szerint

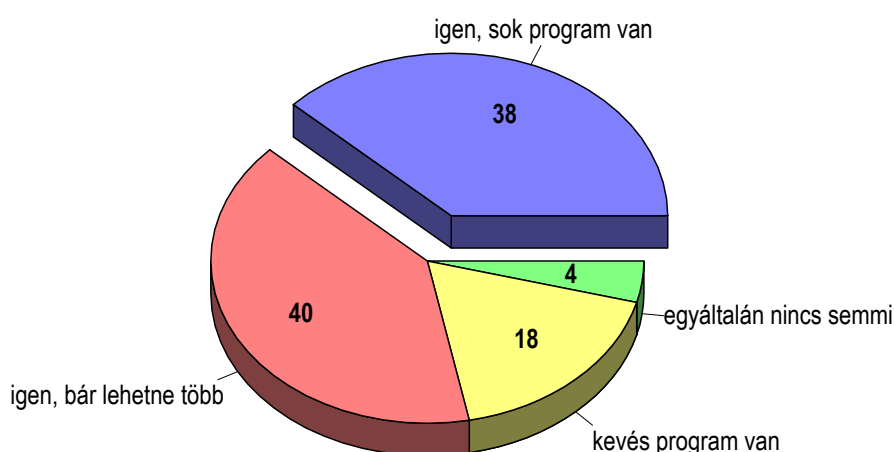
	gimnázium	szakközép-iskola	szakiskola	érettségi utáni képzés
Gárdonyi Géza Színház	30	16	12	16
Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár	21	11	8	11
Egri Kulturális és Művészeti Központ	19	10	10	11
Művészetek Háza	13	6	7	11
Harlekin Bábszínház	5	4	5	4
Egal Klub	18	19	17	20
Egrix	17	20	17	20
EVITI	3	4	6	3
Keresztény Ifjúsági Klub	3	3	5	4
Bitskey Aladár Uszoda	23	23	13	23
Dr. Kemény Ferenc Sportcsarnok	20	19	15	16
Bárány Uszoda	12	11	10	6
Egri Városi Sportiskola	7	8	9	5

	14-15 évesek	16-17 évesek	18-29 évesek
Gárdonyi Géza Színház	22	21	18
Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár	16	14	15
Egri Kulturális és Művészeti Központ	15	13	12
Művészetek Háza	9	9	10
Harlekin Bábszínház	4	4	4
Egal Klub	16	19	20
Egrix	17	18	19
EVITI	4	4	4
Keresztény Ifjúsági Klub	3	3	3
Bitskey Aladár Uszoda	21	21	23
Dr. Kemény Ferenc Sportcsarnok	18	19	18
Bárány Uszoda	12	10	10
Egri Városi Sportiskola	7	7	7

Százfokú skálára számított értékek

2005-ben kiderült, hogy a fiatalok 53 százalékára szerint kevés a dohánymentes szórakozóhely Egerben, 44 százalékuk pedig elégedett a dohánymentes szórakozóhelyek számával. 2010-ben ez a 44 százalék 41 százalékra mérséklődött, de mérséklődött a helyeket keveslők aránya is 48 százalékra, s ezzel párhuzamosan megjelent egy markáns vélemény kb. 7-8 százalék aránnyal, akik szerint már túl sok is az ilyen hely.

Szerinted elegendő szabadidős program van Egerben a fiataloknak?

százalékos megoszlás

A fiatalokkal kapcsolatban folyamatosan felmerül kérdésként, hogy egy településen elegendő szabadidős program van-e a fiataloknak. E tekintetben az egri fiatalok alapvetően pozitív képet rajzoltak a városról, 38 százalékuk teljesen elégedett, s további 40 százalékuk is igennel válaszolt, bár hozzátéve, hogy lehetne még több program is, 22 százalékuk kevesli határozottan a korosztályi programokat, jellemzően a koncerteket, az extrém és technikai sportokat valamint fesztiválokat említették nagyobb számban a fiatalok, mint hiányzó programokat.

Korábban utaltunk rá, hogy a fiatalok szabadidős tevékenysége az utóbbi évtizedben a passzív időtöltések felé tolódott el. A tévé, a videó, a számítógép és az internet az egyik legkönnyebben elérhető, legkényelmesebb szabadidős tevékenység, s a diákok az egyik legnagyobb elektronikus médiafogyasztók. Az egri fiatalok egy átlagos hétköznap 85 percet töltenek a tévé előtt, ez hétfőtől péntekig átlagosan 7,1 órát jelent. Egy átlagos hétvégi napon 143 percet, több mint két órát töltenek a képernyő előtt. Ha mindent összeadunk egy átlagos tanuló egy héten 12 órát, azaz a hét 168 órájának 7 százalékát tölti tévé nézéssel. Mindössze a diákok öt százaléka nyilatkozta, hogy nem tévézik.

Tévézésre fordított átlagos idő hetente

perc/hét

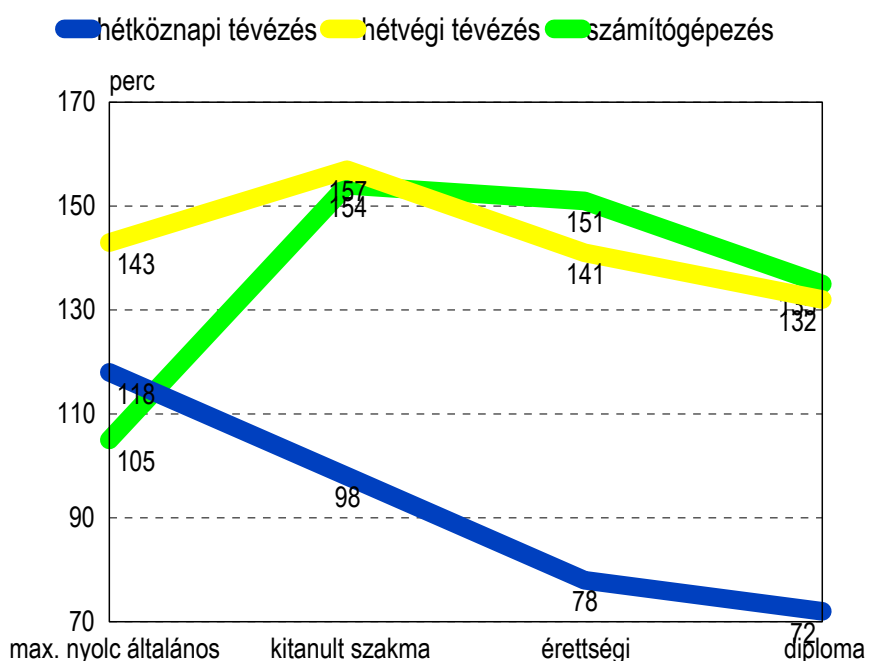
A tévézési szokásokat befolyásolják az egyes társadalmi/demográfiai jellemzők. A fiúk, a fiatalabbak, a vidéki bejárós tanulók és a képzetlen szülők gyermekei az átlagnál többet tévéznek, míg a diplomás szülők gyermekei, a lányok és a fiatal felnőttek valamivel kevesebbet. Iskolatípus szerint még nagyobb eltérés mérhető, míg a gimnazisták csak heti 622 percet tévéznek, addig a szakközépiskolások már 740-et, a szakiskolások pedig közel 800 órát.

A tévéképernyők mellett a számítógép is egyre inkább meghatározó elemmé válik a fiatalok szabadidő-eltöltési szokásaiban. A kérdőívben megkérdeztük, hogy az iskolán kívüli szabadidejükben a fiatalok naponta hány órát ülnek a számítógép előtt (nem számítva tehát az iskolai kötelező használatot). Itt 2 százalék volt azok aránya, akik semennyi időt nem töltenek a számítógép képernyője előtt iskolán kívül, a többiek viszont átlagosan napi 144 percet ülnek a gép előtt, ami meghaladja a tévé előtti idő átlagát.

A számítógép továbbra is fiúsabb elfoglaltság, a lányoknál közel 30 százalékkal több időt töltenek előtte. Intenzívebb fogyasztás jellemzi az érettségi épülő képzésben résztvevőket és szakközépiskolásokat, akik igen sok időt, napi 150-180 percet töltenek előtte. Többet számítógépeznek az Egerben helyben lakó fiatalok is.

A szülő iskolai végzettsége meglehetősen nagy eltéréseket okoz a képernyő bármelyik típusának „fogyasztásában”, így ezt egy külön ábrán is bemutatjuk. Jól látható, hogy míg a hétköznapi tévézés a szülő iskolai végzettségének növekedésével folyamatosan csökken, addig a számítógép-használat, ahol az elsődleges különbségek a hozzáférési (anyagi) lehetőségekben rejlenek, képzetlen és szakmunkás szülők esetében változik nagymértékben, majd az érettségizett és a diplomás apák gyermekeinél már meghaladja a tévézésre fordított időt minden nap.

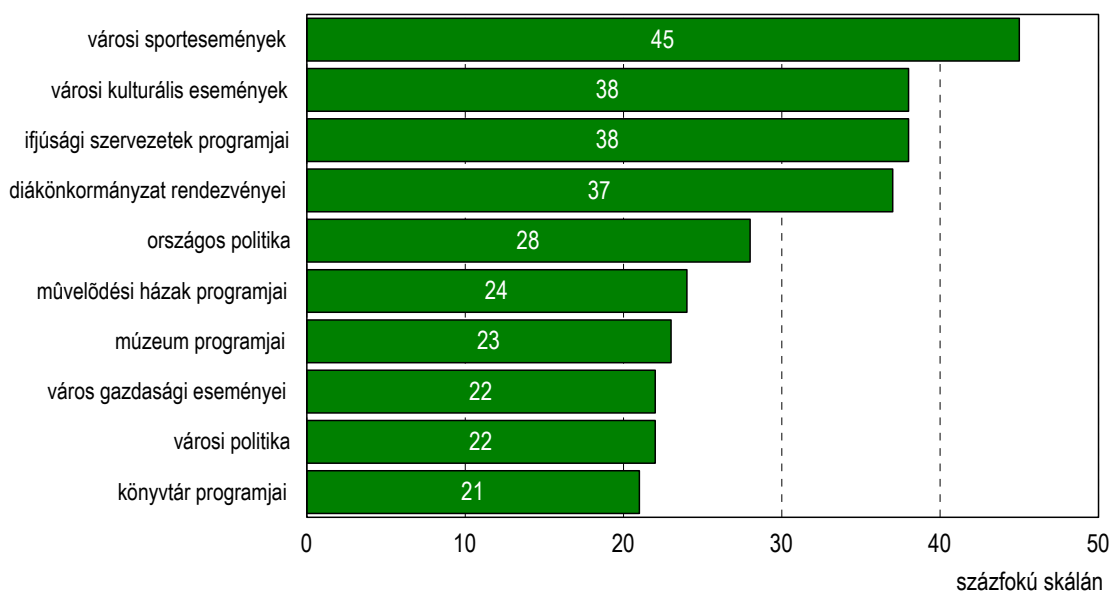
A képernyők előtt töltött idő a szülő végzettsége mentén

3. Ifjúsági közélet

A közéleti tevékenységeket nagymértékben meghatározza a fiatalok általános érdeklődési köre, az, hogy ebben mennyi helye van magának a közéletiségnek. Mi tíz dologgal kapcsolatban kérdeztük meg, hogy mennyire érdeklik ezek a fiatalokat.

Mennyire érdekelnék az alábbiak?

A fenti ábrából egy meglehetősen közönyös fiatalság képe szűrődik le. Ötven pont fölé egyik item sem került, és 40 pontot is egyedül a városi sporteseményekkel kapcsolatos érdeklődés érte el, de még ez is a bizonytalansági zónán (40-60 pont) belül van. A többi témával kapcsolatosan meglehetősen nagy érdektelenséget mértünk, és ez különösen igaz az intézményes kulturális-művelődési szféra által nyújtott lehetőségekre, de a közéletiséget meghatározó események is inkább kevesebb, mint több érdeklődésre tartottak számot.

Általában elmondható, hogy az érdeklődést a fenti lehetőségekkel kapcsolatban három jellemző befolyásolja. A lányok a különböző kulturális programokat illetően érdeklődőbbek az átlagnál, míg a gimnazistákat a városi politikán, a gazdaságon és a diákönkormányzati rendezvényeken kívül minden jobban érdekli az átlagnál. Végezetül a szülő képzettsége is hasonlóképpen hat az érdeklődési szintre, minél magasabb, annál nyitottabbak a fiatalok (kivéve a sporteseményeket). Egy tényezőről kell még szólni, az életkor hatásáról. Az évek előrehaladtával a fiatalokat egyre jobban érdeklik az országos

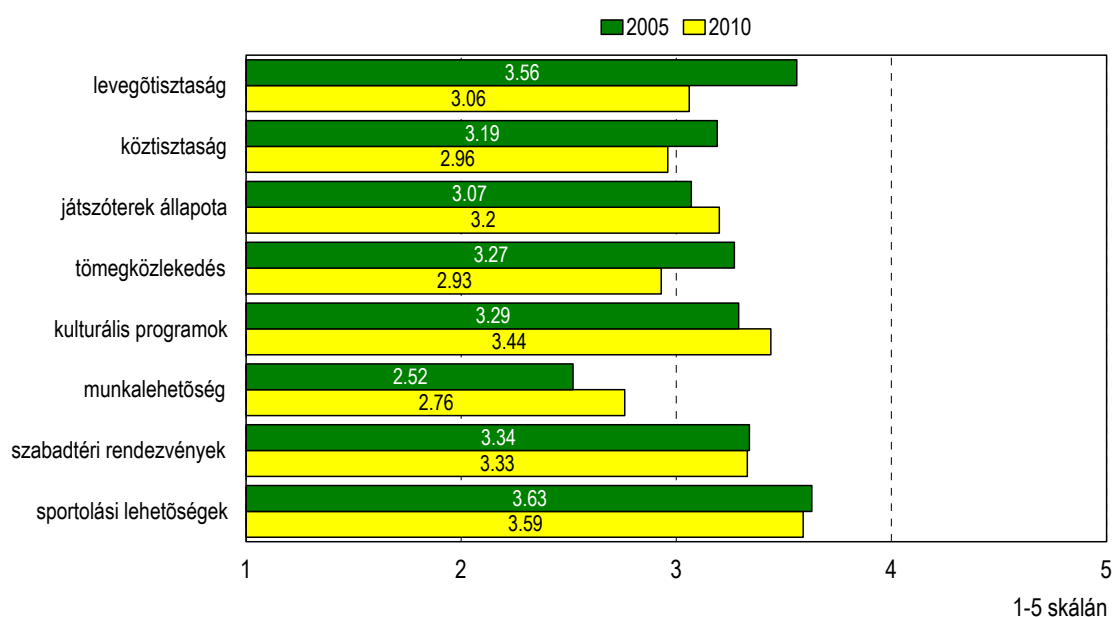
politikával kapcsolatos események, míg egyre kevésbé a városi sportesemények, a diákönkormányzati és más ifjúsági szervezetek által szervezett rendezvények. Ez utóbbi figyelmeztető jel lehet az érintettek számára.

	14-15 évesek	16-17 évesek	18-29 évesek
városi sportesemények	48	45	40
városi kulturális események	38	38	39
ifjúsági szervezetek programjai	41	38	33
diákönkormányzat rendezvényei	42	37	30
országos politika	26	27	32
művelődési házak programjai	24	24	24
múzeum programjai	25	23	24
város gazdasági eseményei	19	22	24
városi politika	20	21	23
könyvtár programjai	24	22	21

pontszám százfokú skálán

A városi életminőséget meghatározó egy-egy jellemzővel kapcsolatban is arra kértük a fiatalokat, hogy foglaljanak állást, mennyire elégedettek. Mivel ugyanezeket kérdéseket 2005-ben is kérdezte a kutatás össze is lehet mérni az elégedettség elmozdulását. Ezek alapján amíg 2005-ben a fiatalok jellemzően 3-4 közötti átlagokat adtak egy ötfokú skálán – a munkalehetőségeket leszámítva – az összes területre, idén inkább 2-3 közöttieket.

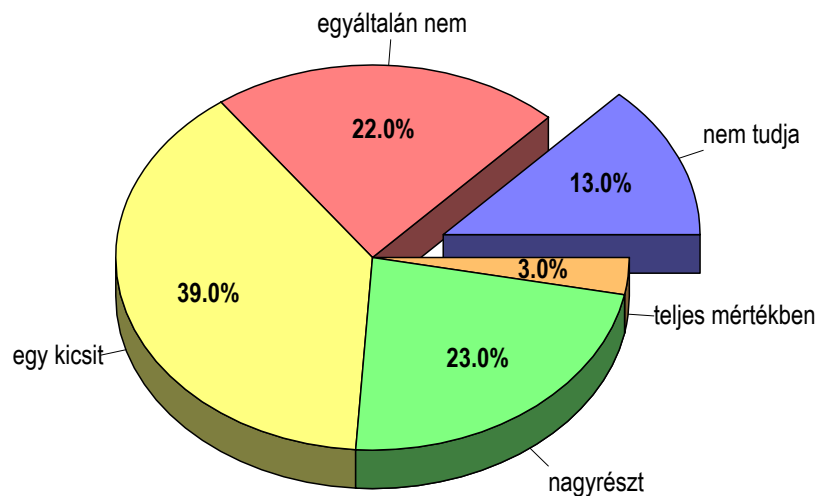
Mennyire elégedett Egerben az alábbiakkal?

A fiatalok szerint az elmúlt öt évben javult a városban a játszóterek állapota és a kulturális programkínálat, nem változott érdemben a szabadtéri rendezvények megítélése és a sportolási lehetőségek, ugyanakkor romlott tömegközlekedés, a köztisztaság és a levegőminőség. Érdekes módon a munkalehetőségek tekintetében is magasabb elégedettség mérhető a mostani fiatalok körében, mint ami a 2005-ben megkérdezettek körében volt regisztrálható.

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a megkérdezett fiataloknak mi a véleménye arról, hogy a városi önkormányzatnál mennyire ismerik, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok, diákok. A vizsgált tanulók és más fiatalok véleménye alapján egyáltalán nem vagy csak egy kicsit ismeri az önkormányzat azt, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok, s csupán a teljes korosztály negyede vélte úgy, hogy nagyrészt ismerik, illetve mindössze 3 százalék véli azt, hogy az önkormányzatnál teljes mértékben vannak az igényekkel. További fontos információ, hogy a diákok 13 százaléka tanácstalan ebben a kérdésben. E kérdésben a tanulók véleménye nem egységes, a fiúk, a helyben lakó fiatalok és az idősebbek kritikusabbak.

Mennyire ismerik az önkormányzatnál, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok?

százalékos megoszlás

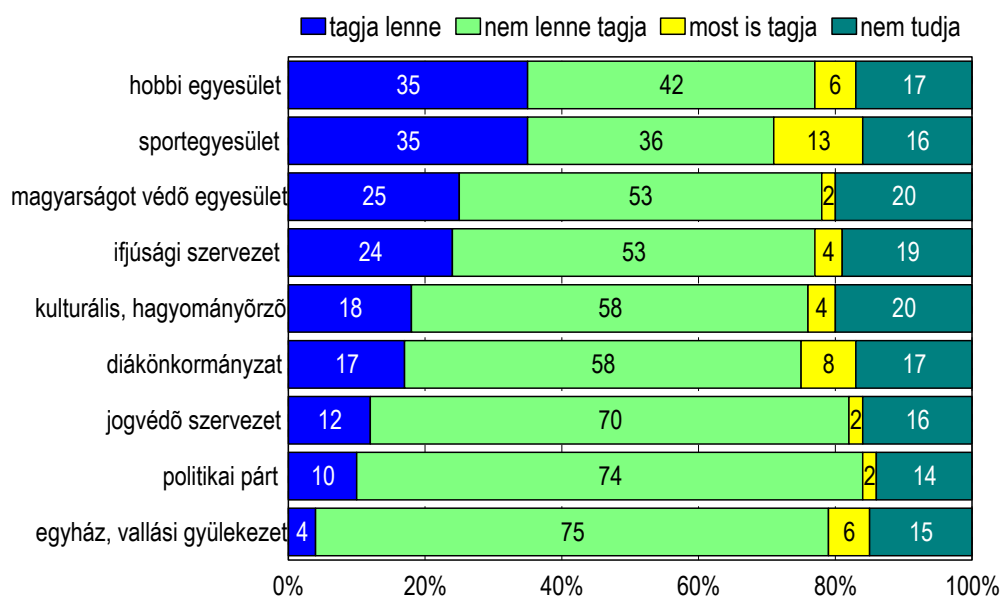
Mennyire ismerik az önkormányzatnál a fiatalok igényeit?

	gimnázium	szakközép-iskola	szakiskola	Érettségi utáni képzés
teljesen	2	2	4	3
inkább igen	25	23	25	12
inkább nem	43	37	31	47
egyáltalán nem	18	24	27	26
Nem tudja	12	14	14	12

százalékos megoszlás

Több kutatásból is ismert, hogy a magyar ifjúsági társadalom szervezeti aktivitása nagyon alacsony, országosan kevesebb, mint minden hatodik fiatalnak van valamiféle szervezeti kötődése bármilyen civil, nonprofit szerveződéshez. 2005-ben Egerben ez az arány még alacsonyabb volt, az akkori a vizsgálat szerint az egri fiatalok mindössze 11 százaléka vállalt fel valamilyen civil aktivitást. Ez a kép nem lett pozitívabb az elmúlt 5 évben sem. A fiatalok közéleti szerepvállalását 2010-ben is tanulmányoztuk, arról faggattuk őket, hogy tagjai-e valamilyen civil szervezetnek, egyháznak vagy politikai pártnak. A megkérdezett fiatalok 13 százaléka tagja valamilyen sport és 6 százaléka valamilyen hobbi egyesületnek, ami összevetve az országos adatokkal átlagosnak tekinthető. Egyháznak, vallási csoportnak jelenleg a fiatalok 6 százaléka tagja, ifjúsági szervezethez 4 százalékuk tartozik.

Társadalmi szervezetekhez való viszony

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy a fiatalok vajon lennének-e tagjai bizonyos szervezeteknek. Legkevesebben valamely egyházat választották. Politikai pártnak illetve jogvédő szervezetnek mindössze a fiatalok 10-12 százaléka lenne tagja a jövőben (további 14-16 százalék bizonytalan). Más kutatásokhoz hasonlóan többen a leglazább szerveződési típusokat, az ifjúsági szervezeteket vagy hobbi egyesületeket választották, ezeknek a fiatalok 17-24 százaléka lenne tagja. Új kérdésként tettük fel a magyarságot védő szervezetek iránti érdeklődést, amelyeknek az egri fiatalok egynegyede lenne tagja a jövőben és 53 százalékuk pedig egyértelműen elutasította. Összességében az is megállapítható, hogy nagy távolság van a hajlandóság és a tényleges részvétel között.

Az egri fiataloknak markáns politikai véleményük van, melynek szívesen hangot is adnak. Az ideai kutatás során rákérdeztünk arra, hogy, mit gondolnak a magyar politikai rendszerről, a társadalmi berendezkedésről. 8 különböző kijelentésről kellett megmondaniuk a fiataloknak, hogy mennyire értenek egyet vele. Jellemző, hogy mindössze 22-30 százalékuk nem tudott válaszolni a kérdésekre.

Mennyire értesz egyet a következő kijelentésekkel?

	Átlag	14-15 évesek	16-17 évesek	18-29 évesek
Magyarországnak arra lenne szüksége, hogy lecserélődjön a politikusi gárda.	35	29	36	42
A politikában való részvétel meg tudja változtatni az emberek életét Magyarországon	23	23	22	24
Ennek az országnak nem annyira törvényekre van szüksége, mint inkább egy olyan vezetőre, akiben a nép megbízik	34	35	32	35
Magyarországnak szüksége van egy olyan pártra, amelyik nem csak beszél, hanem, ha kell, oda is üt.	53	52	51	56
A politikai pártok csak arra jók, hogy a politikusok megcsinálják a maguk karrierjét.	41	35	41	48
Minden törvény mellett van egy kiskapu.	40	34	38	48
A politikának nincsen semmi haszna	-3	-5	-5	0
A törvények betartása mindennél fontosabb.	38	36	38	39

Átlagpontszámok -100 és 100 közötti mérlegindexen

Négy olyan állítás volt, amellyel a fiatalok legalább harmada teljesen egyetértett. Ezen állítások szerint Magyarországnak arra lenne szüksége, hogy lecserélődjön a politikusi gárda (a megkérdezettek 34 százaléka teljesen és megközelítőleg további egyötöd részük, 21 százalékuk inkább egyetért); az országnak nem annyira a törvényekre van szüksége, mint inkább egy vezetőre, akiben a nép megbízik (32 százalék teljesen egyetért, további 27 százalék inkább ezen az állásponton van); valamint Magyarországnak szüksége van egy olyan pártra, amelyik nem csak beszél, hanem ha kell, oda is üt (a

megkérdezettek 49 százaléka teljesen, 20 százaléka inkább egyetért), illetve hogy a politikai pártok csak arra jók, hogy a politikusok megcsinálják a maguk karrierjét (32 százalék). Az egyes kijelentésekkel való egyetértést mérleg-indexre számítva, a fiatalok magasán egyetértenek abban, hogy Magyarországnak szüksége van egy olyan pártra, amelyik nem csak beszél, hanem, ha kell, oda is üt (+53 pont), illetve hogy a politikai pártok csak arra jók, hogy a politikusok megcsinálják a maguk karrierjét (+41 pont). A sajátos jogértelmezés korai szocializációra hívja fel a figyelmet az, hogy a fiatalok azzal is inkább egyetértenek, hogy minden törvény mellett van egy kiskapu. Ráadásul ezek a negatív vélemények az életkor előrehaladtával egyre erősödnek, s az is kimutatható, hogy a szülő iskolai végzettségétől jórészt függetlenek.

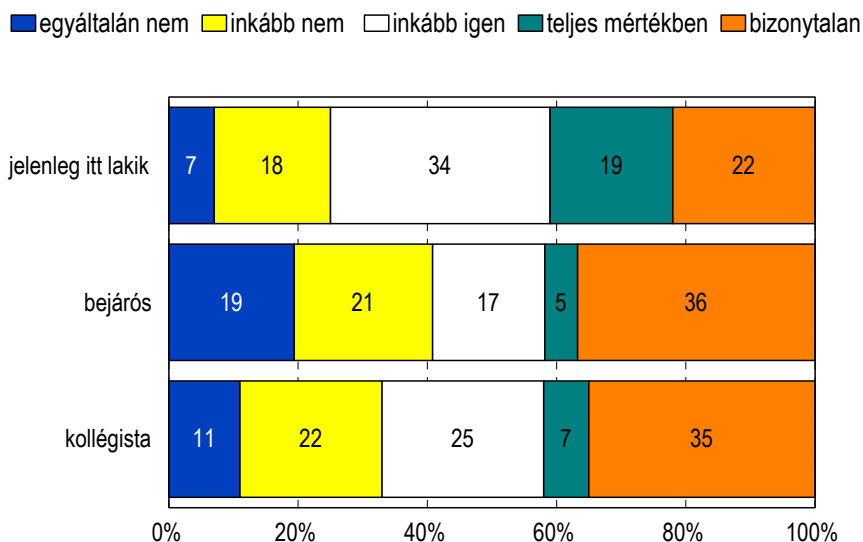
4. A fiatalok Egerhez való viszonya

Az elmúlt évek sikeres beruházásai, a rekonstrukciós programok és fejlődési eredmények ellenére a tanulók megosztottak abban a kérdésben, hogy a jövőben szeretnének-e Egerben lakni, élni. A jövőben egyáltalán nem akar Egerben lakni az itt tanuló fiatalok 14 százaléka, inkább nem akar 21 százalékuk, inkább szeretne itt lakni 23 százalékuk, s mindössze 9 százaléknyi fiatal ragaszkodik a városhoz (egyharmaduk bizonytalan). Ezek az arányok jelentősen módosulnak, ha a lakóhely szerint vizsgáljuk a kérdést. A jelenleg is Egerben lakó fiatalok 53 százaléka nyilatkozott úgy, hogy nem nagyon kíván települést változtatni, itt élne a jövőben is. A bejárós és a kollégista tanulókat ugyanakkor nem sikerül a városnak megfogni, megtartani, csupán 22-31 százalékuk tervezi, hogy a jövőben beköltözne Egerbe, s egyharmaduk bizonytalan e tekintetben.

Életkor szerint az derült ki, hogy míg a 14-15 évesek 33 százaléka maradna a jövőben a városban, a 16-17 éveseknek 30, a 18 évnél idősebb diákoknak pedig 32 százaléka szeretne a jövőben (is) Egerbe lakni. Az átlagnál alacsonyabb arányban lagnának a jövőben a városban a szakiskolások (29 százalék) míg a gimnazistáknál 35, a szakközépiskolásoknál 33 százalék vélekedik így.

Szeretnél a jövőben Egerben lakni?

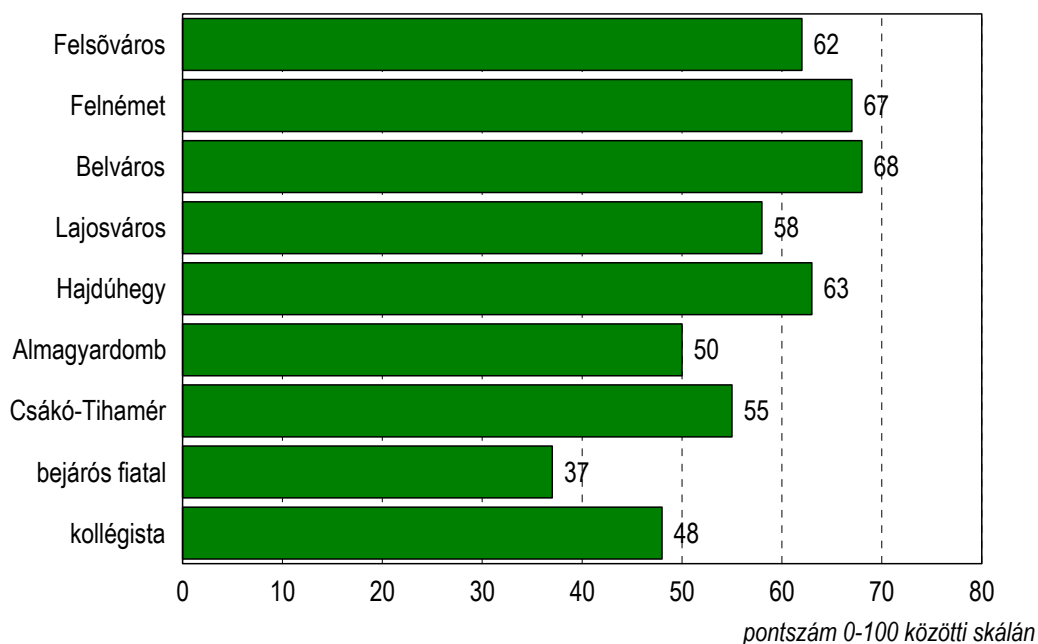

Azok a fiatalok, akik nem szeretnék a városban élni, legtöbbször a városi lét ellen emelnek kifogást (jellemzően inkább kistelepüléshez ragaszkodnának 38 százalékban), de ez is jellemző, hogy átlagon felül vélik úgy, hogy számukra Egerben nincs elég munkahely és szórakozási lehetőség, illetve sokan inkább a vidéki élet felé vonzódnak. Jellemző, hogy míg akik úgy vélik Egerben nagyon jók a munkavállalási lehetőségek 50 százalékban a jövőben (is) maradnának Egerben, egyharmaduk bizonytalan, míg aki szerint Egerben kedvezőtlenek a munkavállalási lehetőségek azok csak 24 százalékban maradnának a városban.

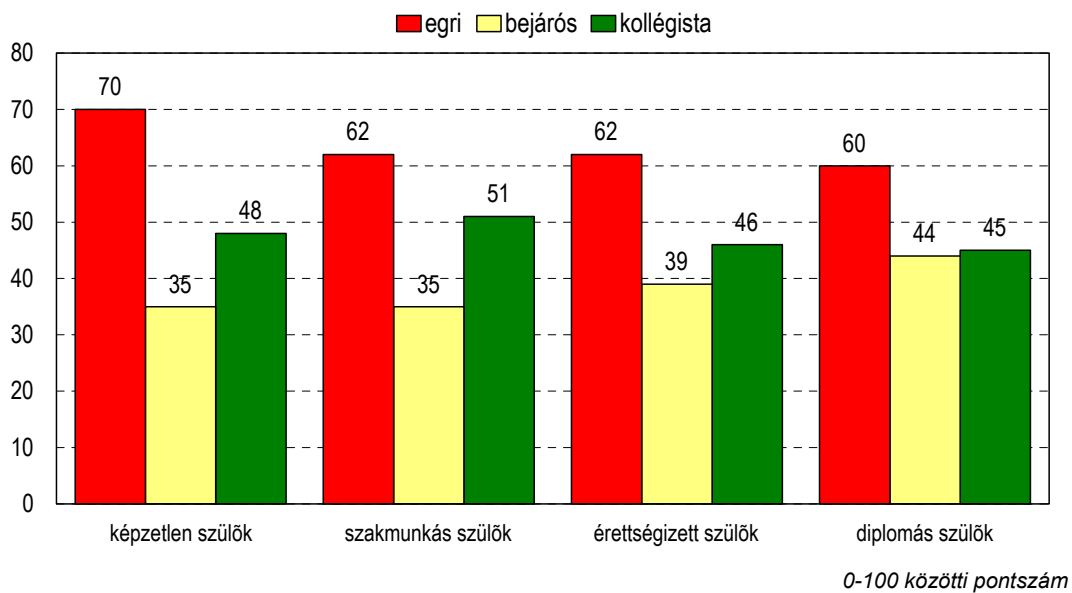
Az is kimutatható, hogy magasabban képzett családok gyermekei pozitívabban nyilatkoztak ebben a kérdésben. Ha a kapott válaszokat százfokú skálára számoljuk, ahol a 100 pont a váráshoz nagyon ragaszkodó, a 0 az egyáltalán nem ragaszkodók véleményét jelzi, a 47 pontos városi átlag a képzettség nélküli családokban nevelkedő fiatalok esetében csak 40 pont, az érettségizett családokban 47, míg a diplomásoknál már 53. Az életkor ezt a kérdést kevésbé befolyásolja, ellenben a városon belüli lakóhelynek van némi hatása a válaszokra. A Felnémet és Belváros városrészekben lakó fiatalok ragaszkodása 67-68 pont a képzeletbeli 100 fokú skálán, Felsőváros és Hajdúhegy fiatal lakói 62-63 pontot adtak erre míg Lajosváros és Almagyardomb esetében csak 50-58 pont.

Érdeemes áttekinteni a két leginkább meghatározó független változó egyesített hatását, a településtípus és a szülő iskola végzettségét. Ebből az derül ki, hogy legkevésbé a szakmunkás háttérű bejárós fiatalok ragaszkodnak Egerhez, leginkább pedig az alacsonyán képzett egri családokban élők. E mögött alapvetően az alacsony társadalmi-gazdasági csoportok átlagnál alacsonyabb mobilitása hajlandósága áll.

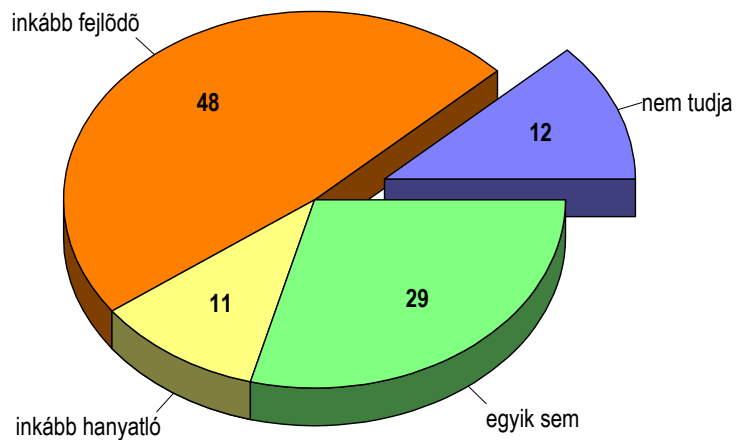
Egerhez való ragaszkodás indexe a lakóhely szerint

Egerhez ragaszkodás indexe az egyes alcsoportokban

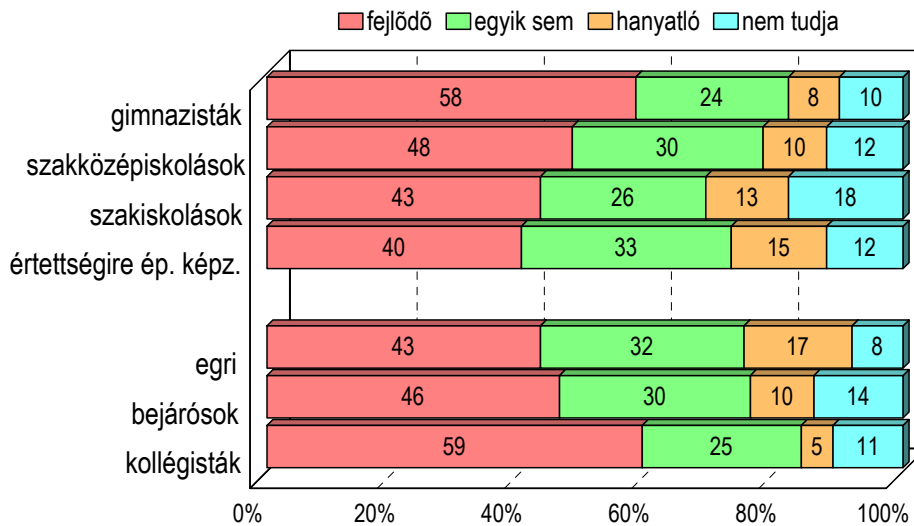
Eger inkább fejlődő vagy hanyatló település?

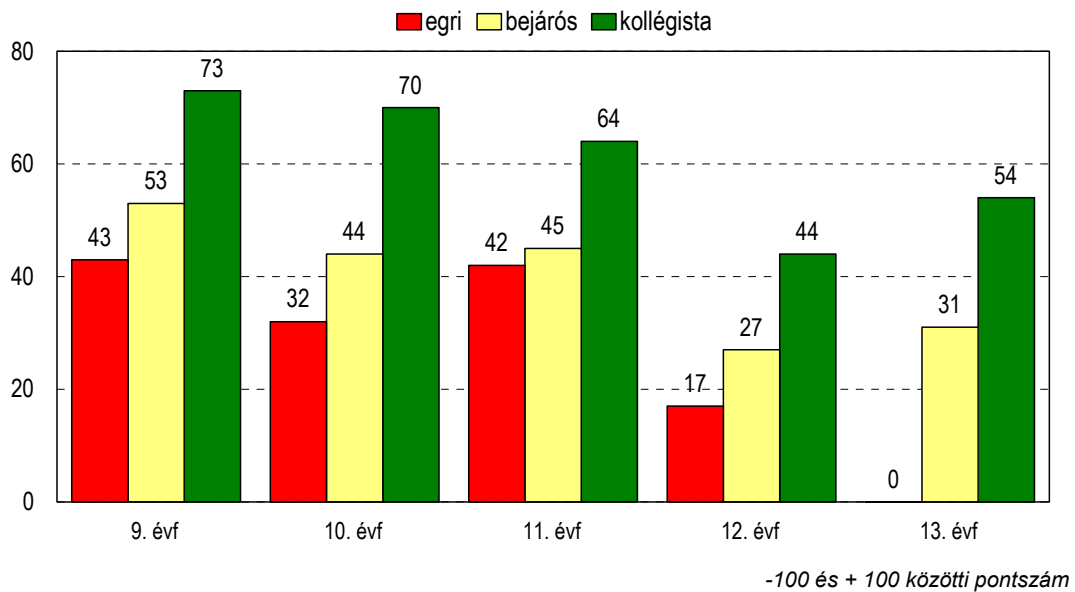
százalékos megoszlás

A megkérdezett fiatalok megosztottak abban, hogy a város fejlődik-e. 48 százalék inkább fejlődőnek látja Egert, mint hanyatlónak, ez utóbbit csak 11 százalékuk állította. Közel egyharmaduk sem fejlődőnek, sem hanyatlónak nem véli a várost, míg 12 százalék nem tudta ezt eldönteni. Ha ezt a kérdést az iskolatípus illetve a jelenlegi település dimenziójában vizsgáljuk, akkor árnyaltabb képet láthatunk.

Eger fejlődő vagy hanyatló település?

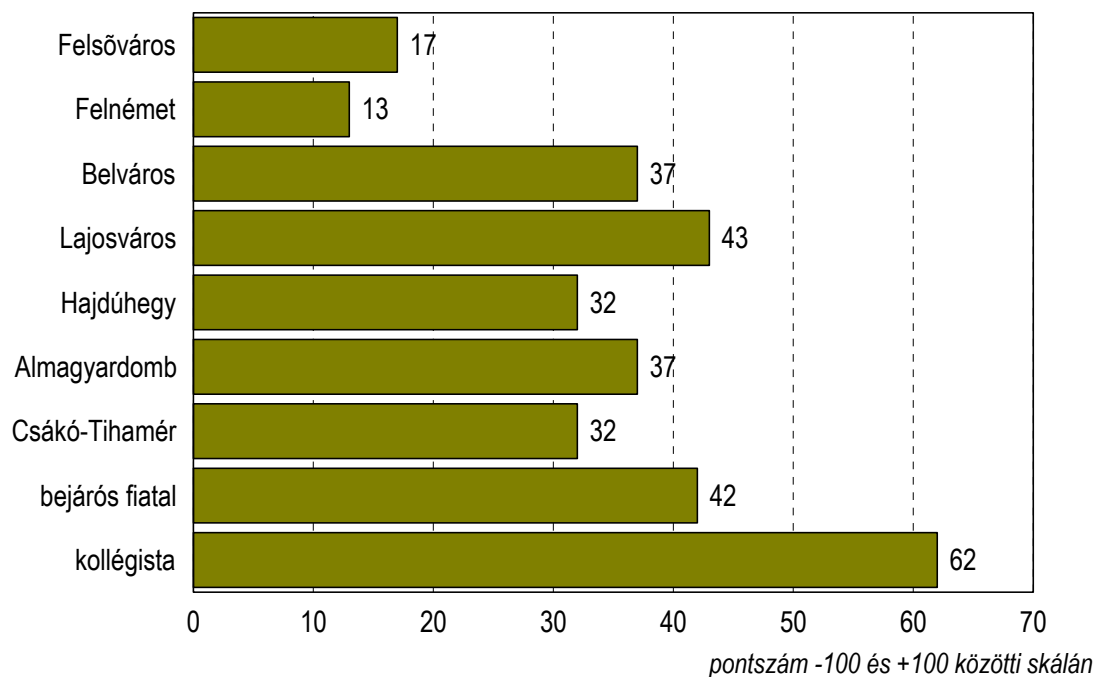

Egerhez fejlődésnek megítélése mérleg-indexen az egyes alcsoportokban

Az is jellemző, hogy az évfolyam előrehaladtával csökken a vélt fejlődési-index, s kimutatható, hogy a helyben lakók a leginkább kritikusak, míg a kollégisták látnak legnagyobb arányban javulást. Lakóhely szerint nemcsak a város-vidék vonatkozásában van eltérés, hanem a városon belüli egyes városrészekben élők véleménye sem egységes Eger fejlődésének megítélése tekintetében. Legpozitívabb véleménnyel (+43 pont) Lajosváros fiataljai vannak, ezt követi a Belvárosban és a Almagyardombon mért vélemények (+37 pont), míg Felsőváros és Felnémet városrészek fiatalja a legkevésbé elégedettek (bár esetükben is domináltak a pozitív vélemények).

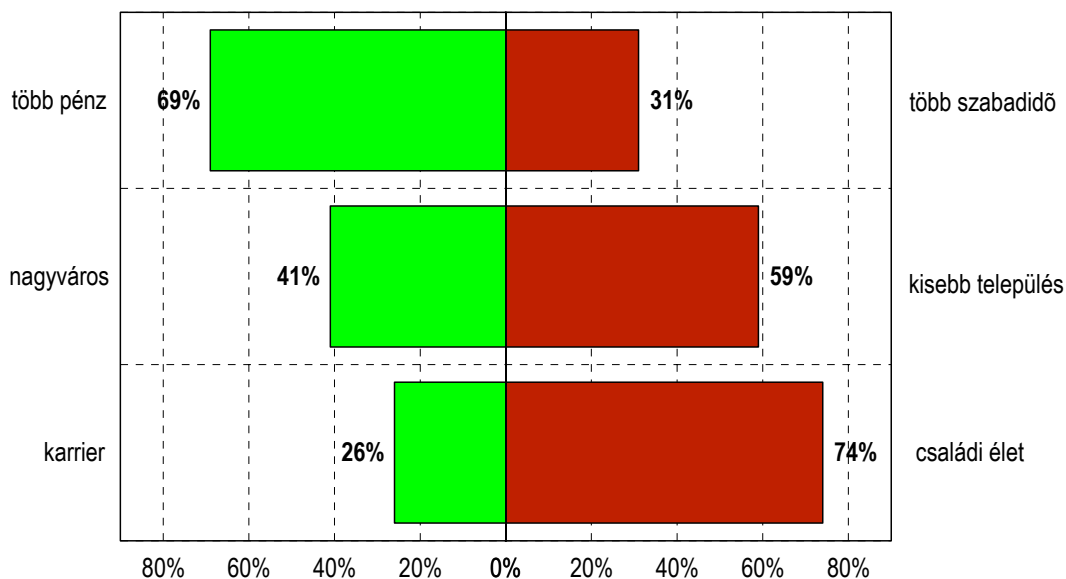
Eger fejlődésének megítélése mérleg-indexen a lakóhely szerint

Részben a fiatalok jövőképről, részben a tanulók értékrendjéről informál az a kérdéssor, melyben három - az életben felmerülő - dichotóm kérdés közül kellett választaniuk. A kérdések a sok pénz vagy sok szabadidő, a karrier vagy család és a nagyváros lét vagy kis település relációkat jelentették.

Az egeri fiatalok többsége fontosabbnak tartja a megfelelő anyagi háttérrel és a gazdagságot, mint a szabadidőt, a diákok kétharmada ha választhatna, inkább a több pénzt és nem a több szabadidőt választaná. A karrier vagy család közötti választás szintén sok embernek - különösen nőnek - okoz problémát. A megkérdezett egeri fiatalok 74 százaléka ebben a relációban inkább a boldog családi életet választaná. Nemek szerint sincs különbség ennek a kérdésnek a megítélésében, mind a fiúk, mind pedig a lányok hasonló arányban választanak inkább a boldog családi életet, a fiúknál 71, a lányoknál 77 százalék. A szülő iskolai végzettsége és az iskola típusa sem befolyásolja érdemben ezt a kérdést, de érdekes módon a kortól is független.

Dichotóm választások

Végezetül egy harmadik elképzelt választási helyzet elé is állítottuk a válaszolókat, arra kértük őket nyilatkozzanak, ha választaniuk kellene, hogy egy modern nagyvárosban vagy a természetes környezetben lévő kis településen éljenek, hogyan döntenének. A diagramból kiolvasható, hogy a fiatalok megosztottak, 59 százalék inkább a nyugodtabb, tisztább kisebb települést választaná, míg a tanulók 45 százaléka a modern nagyváros mellett döntene annak minden előnyével és hátrányával együtt. A nagyváros-pártiak az 50 százalékot meghaladják a helyben lakó, egri fiatalok körében, 58 százalék a nagyvárost preferálók aránya, míg a környező községekről bejáró tanulóknak csak 35 százalékát vonzza a városi lét. A diplomás szülők gyermekei körében is átlag feletti a nagyvárost választók aránya, csakúgy, mint a gimnazisták körében. Nemek szerinti eltérés a lakhely és a szabadidő tekintetében mutatható ki, a lányok inkább nagyvárosban szeretnének élni, és több szabadidőt szeretnének a pénz helyett.

5. Összegzés

A 2010 október-november időszakban lezajlott egri ifjúságkutatás egyik legfontosabb tapasztalata az volt, hogy a városban élő, tanuló mostani ifjúsági korosztály a korábbi évek ifjúsági korosztályához képest a demokráciához való viszonyában, kapcsolatrendszerében valamint info-kommunikációs kompetenciájában alapjaiban tér el. A fiatalok számára a mobiltelefon mellett nem az e-mail a legfontosabb kommunikációs eszköz, hanem a közösségi portálok és közvetlen üzenetváltásra alkalmas felületek (pl. MSN, skype, chat stb.). Ezzel párhuzamosan az is jellemző, hogy a számítógép illetve az internet előtt töltött idő már meghaladja a televízió képernyője előtt töltött időt, s ezzel a leggyakoribb szabadidős tevékenységgé lépett elő életükben. Az internet nyilván kiváló eszköz arra, hogy a fiatalok megmutassák magukat, megosszák másokkal a gondolataikat, élményeiket, de ha közben megfeledkeznek a biztonságról, nagy bajba kerülhetnek.

A fiatalok által leggyakrabban látogatott intézményei, közösségi terei a város sörözői, pizzériái, de a kávézók, teázók és a diszkók is kedvelt találkozó és szabadidő eltöltési helyszínei az egri fiataloknak. Gyorséttermekben (melyek nemcsak étkezési, hanem találkozási célokat is szolgálnak) minden tizedik egri fiatal kifejezetten gyakran, heti rendszerességgel megfordul. Ezeken a helyeken kívül gyakran látogatják a sportrendezvényeket és meccseket is, miközben hagyományos kulturális fogyasztás csökkenő tendenciája egyértelmű és egyre inkább rétegspecifikussá válik az ifjúsági korosztályn belül. A város szabadidős programkínálatával alapvetően elégedett fiatalokról van szó.

A fiatalok számára a munkanélküliség – különösen az utóbbi két évben – nemcsak közvetetten, a családon keresztül, hanem közvetlenül is megélt jelenség, kb. minden negyedik fiatal vagy családját érinti. Mindezt összevetve a 2005-ös adatokkal egyértelműen kedvezőtlen folyamatokról, az életkörülmények romlásáról, az ifjúsági szegénység növekedéséről ad hírt. Ezzel párhuzamosan a városban növekedett a környező településekről naponta bejáró és a városban helyben lakó fiatalok gazdasági-társadalmi helyzete közötti távolság is, sőt a városon belül is kimutathatók a kapcsolódó területi egyenlőtlenségek.

A közéleti témákkal kapcsolatban meglehetősen nagy érdektelenséget mértünk a fiatalok körében és ez különösen igaz az intézményes kulturális-művelődési szféra által nyújtott lehetőségekre, de a gazdasági-politikai közéletiséget meghatározó események is inkább kevesebb, mint több érdeklődésre tartottak számot.

A fiatalok szerint az elmúlt öt évben javult a városban a játszóterek állapota és a kulturális programkínálat, nem változott érdemben a szabadtéri rendezvények megítélése és a sportolási lehetőségek, ugyanakkor romlott tömegközlekedés, a köztisztaság és a levegőminőség.

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a megkérdezett fiataloknak mi a véleménye arról, hogy a városi önkormányzatnál mennyire ismerik, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok, diákok. A vizsgált tanulók és más fiatalok véleménye alapján egyáltalán nem vagy csak egy kicsit ismeri az önkormányzat azt, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok

Több kutatásból is ismert, hogy a magyar ifjúsági társadalom szervezeti aktivitása nagyon alacsony, országosan kevesebb, mint minden hatodik fiatalnak van valamiféle szervezeti kötődése bármilyen civil, nonprofit szerveződéshez. 2005-ben Egerben ez az arány még alacsonyabb volt, az akkori a vizsgálat szerint az egri fiatalok mindössze 11 százaléka vállal fel valamilyen civil aktivitást. Ez a kép nem lett pozitívabb az elmúlt 5 évben sem.

A demokráciáról alkotott ifjúsági kép is jelentősen átalakult, a pártoktól elforduló, az autoriter hatalomtechnikák irányába a korábbi éveknél nyitottabb, részben radikalizálódó vélemények igen sajátos képet mutatnak, melyben az erőszak is helyet kaphat, mint a konfliktusok megoldási módja.

Az elmúlt évek sikeres beruházásai, a rekonstrukciós programok és fejlődési eredmények ellenére a tanulók megosztottak abban a kérdésben, hogy a jövőben szeretnének-e Egerben lakni, élni. A megkérdezett fiatalok megosztottak abban, hogy a város fejlődik-e. 48 százalék inkább fejlődőnek látja Egert, mint hanyatlónak, ez utóbbit csak 11 százalékuk állította. Azok a fiatalok, akik nem szeretnének a városban élni a jövőben, legtöbbször a városi lét ellen emelnek kifogást (jellemzően inkább kistelepüléshez ragaszkodnának 38 százalékban), de ez is jellemző, hogy átlagon felül vélik úgy, hogy számukra Egerben nincs elég munkahely és szórakozási lehetőség.

Az egri fiatalok többsége fontosabbnak tartja a megfelelő anyagi háttérrel és a gazdagságot, mint a szabadidőt, a diákok kétharmada ha választhatna, inkább a több pénzt és nem a több szabadidőt választaná.

Egészségmegőrzés szempontjából veszélyeztetett helyzetben vannak a szakiskolások és a képzetlen családi háttérrel rendelkező fiatalok, körükben a dohányzás, az alkoholfogyasztás és egyéb drogok fogyasztása tekintetében emelkedés érezhető az elmúlt évek adatai alapján.

Az egri fiatalok egyötöde tervezi, hogy az Európai Unió valamelyik országába megy egy időre tanulni, közel 40 százalékuk pedig bizonytalan ebben a kérdésben. Továbbá a fiatalok több mint fele tervezi azt, hogy az EU valamelyik országába megy dolgozni egy időre, egyharmaduk pedig gondolkodik még rajta. Az elmúlt öt évben megnőtt azoknak a száma is, akik az országon belül szeretnének más településre menni tanulni vagy dolgozni.